

Overzicht van Tijdschriften.

In het „*Bulletin Communiste*”, het orgaan van het Parijsche „Comité van de 3de Internationale” vinden wij in het nr. van 10 Maart een artikel over „*Het revolutionaire Ierland en het Communisme*” van de hand van *Thomas Darragh*. De geschiedenis van de moderne arbeidersbeweging in Ierland begint met het optreden van Jim Larkin in 1907, die als lid van de Onafhankelijke Arbeiderspartij uit Engeland kwam, en de Iersche transportarbeiders organiseerde in de „Dockers Union”. Weldra brak een staking in Belfast uit, waarbij de regeering met militair geweld optrad, en kort daarop in Cork. Als protest tegen het gemis aan solidariteit van de Engelsche vakbonden brak Larkin daarmee en richtte op industriele basis de Iersche transportarbeidersbond op, die zich in een reeks van stakingen krachtig ontwikkelde. Terwijl hij gevangen zat, in 1910, kwam Connolly uit Amerika als zijn medewerker. Connolly was oorspronkelijk een jong marxistisch sociaaldemokraat, die tegen Hyndmans nationalisme de „Socialist Labour Party” had helpen oprichten, in 1896 in Ierland de „republikeinische soc. partij van Ierland” oprichtte, en in 1902 naar Amerika ging, waar hij in de I. W. W. vooral onder de Ieren werkte. In 1910 keerde hij terug, schreef zijn „*Labour in Irish history*” waar de geschiedenis van de Iersche volksmassa's marxistisch wordt behandeld, en werkte voortaan met Larkin samen aan den opbouw der Iersche arbeidersbeweging. Deze beweging groeide zoo sterk, dat de Engelsche regeering en de Iersche bourgeoisie haar vereenigd aanvielen door de uitsluiting te Dublin in 1913, die 10 maanden duurde, en ondanks de hulp van de radicale Engelsche arbeiders, maar door de tegenwerking van de Engelsche leiders, met een nederlaag der arbeiders eindigde.

In de verbitterde stemming door dezen strijd viel het begin van de wereldoorlog; en de transportbond was nog stevig genoeg om dadelijk een scherpe propaganda tegen het nationalisme der Engelsche vakbondleiders en ter ont-hulling van het imperialistisch karakter van den oorlog te voeren. Terwijl Larkin, verbannen in Amerika geld bijeenbracht, organiseerde Connolly de „Citizen Army”, een proletarisch leger, dat uitstekend militair opgebouwd en geoefend was — doordat de lagere officieren gekozen werden, en een door soldaten en officieren gekozen legerraad het geheel bestudeerde, was het op proletarische principes gebouwd. Het werkte samen met de „Republikeinische Iersche vrijwilligers” uit de burgerlijke klassen, dat minder resoluut optrad, telkens aarzelde, en bij het uitbreken van de groote opstand in 1916, door zijn wankelen grotendeels oorzaak van de nederlaag werd. Nadat Connolly met zijn troepen Dublin en het kasteel een tijd lang bezet en tegen een groote Engelsche overmacht verdedigd had, werden zij verpletterd, Connolly en andere leiders doodgeschoten, en de Citizen Army geheel ontwricht. Wel herstelde het zich eenigszins sedert de amnestie van 1917, maar de leidende rol gaat sindsdien aan het kleine burgerlijk-gematigde Vrijwilligersleger over.

Na het bankroet van de oude nationale Iersche partij van Parnell was in 1900 de Sinn-Feinpartij opgekomen, die, naar Arthur Griffith in zijn program ontwikkelde, het voorbeeld van Hongarije 1848—1868 wilde navolgen: tot een eigen Iersche staat komen door negatie van de Engelsche politieke lichamen.

Zij was nog niet republikeinsch; economisch was ze oud-liberaal en in vele opzichten reactionair, b.v. tegen de stakingsbeweging te Dublin. Onder den oorlog werden zij door het vrijwilligersleger in meer radicale richting gedreven, en na de opstand van 1916 kwamen zij aan de spits van de nationale beweging en verkregen in 1918 bij de verkiezingen een overweldigende meerderheid. Zooals bekend is trachten deze afgevaardigden illegaal als Iersch parlement te fungeren, waarbij een groot aantal van hen in de gevangnissen vertoeft; naarmate de militaire onderdrukking door de Engelschen scherper wordt, valt de werkelijke leiding meer en meer aan het Vrijwilligersleger toe. Dit kan des te gemakkelijker, daar een deel der politieke leiders tegelijk officiersposten in dit leger innemen. De officieren zijn meest uit de kleine burgerij, de soldaten uit de arbeiders en boeren afkomstig; deze arbeiders hoewel zij tegelijk tot de Transportarbeidersbond behooren, beschouwen de republiek als de eerste eisch, om daarna eerst de sociale vraagstukken aan te vatten. Door den fellen koortsigen strijd, die de nationale haat opwekt en de klassen in revolutionaire hartstocht samendrijft, is het moeilijk precies te zeggen, welke klasseverhoudingen zich in deze groepen en partijen weerspiegelen. Over het algemeen zijn het de kleine pachters en arme boeren op het land, de kleine middenstand en het burgerlijk intellect in de steden, die in de Sinn-Feinbeweging samengevat zijn; de grondbezitters en groote kooplieden, die van het Engelsche kapitalisme afhangen, staan er tegenover. De vele tegengestelde sociale stroomingen, die in Sinn-Fein belichaamd zijn, vinden hun uitdrukking in het vage democratische program, waar alle oude huichelachtige gemeenplaatsen van de burgerlijke democratie te vinden zijn, met als toegift: regeling van de arbeidsvoorwaarden voor de „arbeidersklasse”. Het is als bij één kleine nationaliteit, en zij trachten ook te steunen op het Amerikaansche imperialisme tegenover Engeland.

In deze atmosfeer is voor een revolutionaire arbeidersbeweging niet veel plaats. Wel treden de Transportarbeidersbond en de algemeene Arbeidersbond nu en dan scherp op; zoo vernederden zij de conscriptie in 1918 en dwongen zij door een staking de regeering meer dan honderd hongerstakers los te laten. Maar dit is meer een gevolg van de stuwkracht der heftige nationale volksbeweging en geen eigen klassebeweging; zij vormen in de verkiezingen de linkerminderheid naast Sinn-Fein. Hun vakbonden, ofschoon zij op den naam en de leuzen van Connolly teren, zijn, mede door hun grooten omvang, bureaucratisch verward, hun orgaan is marxistisch à la Kautsky, en hun afgevaardigden stemden in Bern 1919 voor Adler-Longuet. De socialistische partij is tot een klein clubje samengesmolten, zonder invloed. Daarentegen is de coöperatieve beweging onder Arnold Russel van grooten invloed en haar organisatie der kleine boeren is voor communisten van veel belang, vooral voor de toekomstige moeilijke problemen der dictatuur. Daarnaast kan Ulster, met zijn sterk industrieel proletariaat, dat fel tegenover het burgerlijk Iersch nationalisme staat — ofschoon op het moment nog door godsdienstige tegenstelling achter de burgerlijken aanlopend — een eerste haard voor de komende proletarische strijd tegen een burgerlijk Ierland worden.

In „*Kommunismus*” Heft. 13/14 van 15. April schrijft *Josef Revai* over „*De gebeurtenissen in Duitschland*” een artikel, waarin tal van belangrijke beschouwingen voorkomen. In Duitschland is een soort evenwicht van de kontra-revolutie tusschen de monarchistisch-reactionaire en de sociaaldemokratische partijen gekomen. Sedert de Kapp Putsch, die ineens de arbeiders tot één front samenbracht, tracht de bourgeoisie niet zoozeer op politiek als op economisch gebied te werken en haar macht te verzekeren; daarvoor is de S. P. D.

(Socialistische Partei Deutschlands) een betrouwbaar helper, mits de „demokratie” niet bedreigd wordt. Rechterzijde en S. P. D. vullen elkaar nu aan; de S. P. D. belichaamt als 't ware het politiek gezond verstand der bourgeoisie, dat de wraakzucht der witte terreur verhindert, al te ver te gaan. Daardoor is de S. P. D. een sterke kontrarevolutionaire macht; doordat zij telkens de spits der witte terreur weet af te stompen kan zij honderdduizenden arbeiders in democratische illusies gevangen houden. Na elke mislukking van een kommunistische aanslag — zoo jammert de *Vorwärts* terecht — moet zij de zware taak op zich nemen, een zich te buiten gaan van reaktionair geweld tegen te houden. Het reaktionair geweld, dat anders op zulk een nederlaag volgt, is door zijn mateloosheid, die de arbeiders overal verbittert, een oorzaak voor verbreding der revolutie; deze revolutioneerende werking wordt in Duitschland door de S. P. D. afgestompt. Daarom zorgde de socialistische regeering er voor, alleen de Sipo — de „demokratische” weermacht, voor een deel sociaal-democratisch georganiseerd — naar Midden-Duitschland te zenden, terwijl de Reichswehr in reserve bleef. Haar doel, de witte terreur tot Midden Duitschland te localiseeren, is over het geheel ook gelukt. Terwijl waarschijnlijk door de kommunistische nederlaag het radikaliseeringsproces van S. D. en U. S. P. voor een tijdje tot stilstand gebracht is, blijft aan de oppervlakte, waar sociaal-demokratie en reaktie parlementair om de macht strijden, alles vrijwel onveranderd.

De taktiek van de kommunistische partij (de V. K. P. D.) berustte op de grondgedachte, dat de Deutsche bourgeoisie zich met de Entente zou verstaan, en dus daartegenover het Deutsche proletariaat een verbond met Rusland moet propageeren. Maar eenerzijds was Duitschland door een sterk gewapend Polen van Rusland gescheiden, anderzijds kwam van de overeenkomst met de Entente niets (Ludendorfs plan, dat Duitschland voor de Entente Rusland zou aanvallen, viel in 't water); dus was de kommunistische taktiek op zand gebouwd en tot passiviteit veroordeeld. De Deutsche bourgeoisie ging tot den aanval op het proletariaat over, door overal de arbeidsvoorwaarden te verslechteren; dit leidde tot den Middelduitschen opstand, waar de kommunisten moesten ingrijpen en, door de tegenwerking van S. P. D. en U. S. P., verslagen werden. Deze aanval gaat nog door en kan misschien tot een strijd voeren, die de Deutsche en de Entente bourgeoisie tot elkaar brengt en zoo toch de kommunistische taktiek gelijk zal geven. De oorzaak van de nederlaag lag wel daarin, dat de macht van de V. K. P. D. vooral lokaal is, in Midden-Duitschland wel de massa's had, maar elders niet. Daarom moeten deze akties nog lang minderheidsakties (Putsche) blijven, van steeds grooter minderheden, tot zij eindelijk meerderheid wordt.

Bij dezen opstand bleek, dat hij de plaatselijke weermacht gemakkelijk overwon; d. w. z. dat een dergelijke beweging over heel Duitschland tegen de gewapende macht wel zal opkunnen. De wapens van de burgerwehren dienden alle ter bewapening der arbeiders. De V. K. P. D. gaf alleen het parool van de staking uit; de gewapende bezetting van de bedrijven is vooral aan den invloed van de K. A. P. D. toe te schrijven. Ondanks haar militaire en revolutionaire ondoelmatigheid is deze taktiek ook door den invloed van de massa's werkelozen te verklaren. Het bleek hier, dat het parool van de algemeene staking een politiek parool is dat praktisch van een bezetting der bedrijven en gewapende opstand niet te scheiden is. Een massastaking als zuiver economisch wapen is bij het economisch verval van Duitschland niet meer mogelijk.